

život nego ga **napada**. Naime, eksperimenti nam daju dovoljno znanja o tome kako se može manipulirati životom. U tome postoji opasnost da se biologija u modernom društvu ideologizira, tj. u **najboljoj namjeri** primjene znanstvenih rezultata, shvati u socijalno-darvinističkom pogledu. To bi značilo da se teorija selekcije može kao norma prenijeti na socijalni, ekonomski, moralni itd. razvoj čovjeka; da postoji dobro i loše nasljeđe te da čovjek ima **zadatak** eliminirati loše nasljeđe.

Biologija kao znanost (a poglavito danas) pomogla je čovjeku u oslobađanju straha od prirode i povećati želju za promjenom prirode. (Moderne aparature omogućile su da je subjekt istraživanja istodobno i njegov objekt.). Biologija nas je oslobodila mitova i o strašnoj prirodi (i bićima iz bajki: zmajevi, vukodlaci itd.), oslobodila nas je **duhova**, ali je istodobno proizvela, u suradnji s drugim socijalnim idejama našega doba, **novе duhove** s mogućnošću njihove proizvodnje. Problem je u tome što se ne radi samo o **dobrim duhovima** nego možda i o **zločestim duhovima**. Zato su moralni upiti sasvim opravdani, premda niti jedna velika inovacija nije osporena iz moralnih pobuda i teško da će biti. Usprkos tome, moramo se zapitati što je za čovjeka i sav živi svijet **dobro**, a što **loše** i kako s time živjeti. Mogu se ostvariti i neželjena očekivanja koja bi mogla voditi i u katastrofu.

Naravno za novi veliki projekt simbolično nazvan **Projekt genom**, ravan ako ne i značajniji po posljedicama **projektu moderna**, nisu odgovorne samo prirodne znanosti nego duhovne i socijalne znanosti.

Wuketits je u knjizi **Kratka kulturna povijest biologije** na razumljiv način izložio neke glavne momente ideja što su nastale u okvirima biologije i njezinom prethođenju, a koje su u svezi s postojenjam ideja izvan biološkog područja, primjerice pitanje ideje biološke evolucije i ideje socijalnog napretka te njihove korespo-

dentnosti. Zato je zanimljiva društvenjacima kao i prirodnjacima, a osobito studentima. Knjiga ne govori o povijesti biologije kao znanosti, nego prezentira povišesni slijed bioloških ideja u kontekstu njihova razvoja s brojnim značajnim autorima — od filozofa do biologa — te kako su se te ideje oblikovale.

Ivan Cifrić

André Comte-Sponville i Luc Ferry

LA SAGESSE DES MODERNES

Dix questions pour notre temps

Robert Laffont, Paris, 1998, 563 str.

Knjige dijaloškog karaktera nisu rijetkost. U njima stvarni ili imaginarni akteri raspravljaju o raznovrsnim filozofskim, estetskim, znanstvenim ili takozvanim običnim socioekonomskim i političkim problemima. Dijalog može biti spontan ili organiziran, nepripremljen ili planiran, strogo tematiziran ili tematski usredotočen. Knjiga A. Comte-Sponvillea i L. Ferrya *La sagesse des modernes. Dix questions pour notre temps* (Mudrost modernih. Deset pitanja za naše vrijeme) dijaloško je djelo osobite vrste. Ona je rezultat dugotrajnog (spontanog) i planiranog dijaloškog odnosa njezinih autora koji u francuskom intelektualnom životu zauzimaju vrlo značajno mjesto i često se izrazito razlikuju u svojim temeljnim stajalištima. Ferry je filozof politike i pisac nekoliko prestižnih djela (trosveščana **Politička filozofija, Heidegger i modernisti, Homo Aestheticus, Novi ekološki poredak, Čovjek-Bog ili smisao života**) od kojih su neka već prikazivana u ovom časopisu. Comte-Sponville, također filozof i sorbonski profesor, pisac je brojnih djela koja po svome javnom odjeku nadmašuju krugove intelektualnih elita (**Rasprava o beznađu i blaženstvu, Filozofsko obrazovanje, Ljubav i samoća, Vrijednost i istina, Mala rasprava o velikim**

